

Srpsko nacionalno vece Kosova i Metohije na svojoj dvanaestoj sednici održanoj 30. marta 2002. godine u konaku manastira Gracanice raspravljalo je o bezbednosnoj situaciji na Kosovu i Metohiji, kao i o položaju i stanju srpske zajednice nakon potpisivanja Sporazuma o saradnji Jugoslavije i UNMIK-a. Sednicom je predsedavao predsednik SBV-a episkop Rasko-prizrenski dr Artemije (Radosavljevic)

Posle svestrane rasprave Vece je usvojilo sledece

ZAKLJUČKE

1. Srpsko nacionalno vece je konstatovalo da je bezbednost Srba i dalje ugrožena od albanskih ekstremista i terorista. Karakteristicna je pojava organizovanog pritiska pa i ubistava Srba u mestima koja su od strateskog znacaja za opstanak Srba na Kosovu i Metohiji. Svi ovi napadi na srpsku zajednicu, kao sto je najnoviji slucaj ubistva zene Srkinje u Lipljanu, su u funkciji daljeg izгона srpskog stanovnistva i destabilizacije stanja na Kosovu i Metohiji. Radi ostvarivanja ovog cilja koriste se dobro uvezbane metode kupoprodaje srpske imovine intenzivirane narocito poslednjih meseci

Vece ocekuje da bi UNMIK mogao otvaranjem ispostava UNMIK-policije, sastavljene od policajaca Srba iz KPS-a i medjunarodnih policajaca, preventivno jako uticalo na bezbednost u nekim, sada nedovoljno zasticenim srpskim sredinama. Isto tako, potrebno je da UNMIK kao i Koordinacioni centar za Kosovo i Metohiju sto hitnije izrade plan za bezbednost i slobodu kretanja srpskog naroda na Kosovu i Metohiji, kao i da se hitno donese Uputstvo za implementaciju uredbe 2000/17 O overi ugovora u posebnim geografskim zonama, kako bi se sprecila prodaja srpskih kuca i imanja i na taj nacin onemogucilo etnicko ciscenje Srba sa Kosova i Metohije.

2. SNV KiM svojim aktivnim delovanjem radi na implementaciji Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti OUN, kao i na Sporazumu o saradnji SRJ i UNMIK-a.

Vece sa zaljenjem i ogorcenjem konstatuje da i pored napora koje cini na realizaciji i implementaciji pomenutih akata, kao i ostalih uredbi koje je medjunarodna zajednica donela na Kosovu i Metohiji, nema dovoljno pozitivnih pomaka, kako po pitanju povratka Srba i obnove i rekonstrukcije srpskih kuca, tako i po pitanju ulaganja u projekte iz oblasti privrede za srpsku zajednicu na Kosovu i Metohiji kojih je i do sada bilo veoma malo. Takodje, Vece upozorava da je u zadnje vreme prisutna tendencija odstranjivanja i eliminisanja kako predstavnika, tako i ostalog kadra koji podrzava napore SNV KiM na ovom planu. Ovakvom diskriminacijom clanova SNV KiM, kao i trazanjem politicki podobnih ljudi od strane nekih predstavnika medjunarodne zajednice, onemogucava se dalji progres zapocetog procesa, anuliraju se ionako slabi rezultati, a na taj nacin se srpska zajednica zbunjuje i tera u dalju izolaciju i nestajanje sa ovih prostora.

Zbog toga Vece zahteva hitan sastanak sa Specijalnim predstavnikom generalnog sekretara, kako bi ga izvestilo o vrlo teskoj situaciji u kojoj se nalazi srpska zajednica na Kosovu i Metohiji, i da zajednicki iznadju mogucnost za resavanje pomenutih problema, kako bi mogli da nastave dazu saradnju za dobrobit svih zajednica na Kosovu i Metohiji.

3. Srpsko nacionalno vece ponovo istice da je odluka o stvaranju Koalicije Povratak mudra i od dalekoseznog znacaja. To je, u ovom trenutku, jedini moguci put da Srbi na Kosovu i Metohiji organizovano deluju u prelaznim institucijama Pokrajine na stvaranju uslova za svoj opstanak i povratak ostalih, prognanih Srba.

Vece, medjutim, ne moze a da ovoga puta ne izrazi svoje nezadovoljstvo i neslaganje sa situacijom u Koaliciji Povratak u kojoj se ispoljava stranacka pristrasnost. Zato, ucesnici Sednice ponovo upozoravaju da Kosovo i Metohija nije stranacko i partijsko, vec nacionalno i drzavno pitanje. Drzavnu politiku prema Kosovu i Metohiji duzne su da sprovode sve stranke i partije bez obzira da li su na vlasti ili u opoziciji.

4. Ucesnici Sednice izrazavaju svoje nezadovoljstvo i upozoravaju Vladu Republike Srbije i srpsku javnost da se Koordinacioni centar za Kosovo i Metohiju sporo organizuje i ne funkcioniše kako se to od njega ocekivalo. Koordinacioni centar se jos nije, blago receno, "spustio" na kosovsko-metohijske prostore. Zato Vece zahteva da Koordinacioni centar hitno uspostavi svoju administrativnu strukturu, otvaranjem kancelarija u svim srpskim sredinama na Kosovu i Metohiji, onako kako je predvidjeno programom rada Centra, kako bi se data obećanja srpskom narodu na Kosovu i Metohiji ispunila, a time obezbedio njihov opstanak, kao i povratak onih koji su proterani sa prostora Kosova i Metohije.

5. Vece je, ponovo, istaklo potrebu civilne registracije srpskog stanovnistva na Kosovu i Metohiji. Istaknuta je vaznost ove registracije kako za buduće izbore, tako i za opstanak Srba na Kosovu i Metohiji uopšte. Na taj nacin bi se posle 30 godina doslo do tacnog podatka o tome koliko je stvarnih Srba na Kosovu i Metohiji, cime bi prestalo sa prikazivanjem laznih statistickih podataka koji pokazuju da Srba na ovim prostorima nema vise od 10%. Zbog toga, Srpsko nacionalno vece Kosova i Metohije poziva Saveznu i Republicku vladu i predsednika Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju da u saradnji sa predstavnicima medjunarodne zajednice na Kosovu i Metohiji (UNMIK, OEBS) organizuju civilnu registraciju srpskog stanovnistva koje se nalazi van Kosova i Metohije, a cija registracija nije obavljena u popisu glasaca pred novembarske izbore. Registraciju civilnog srpskog stanovnistva, onog koje je na Kosovu i Metohiji, tako i izvan ovog podrucja, neophodno je organizovati hitno zbog kratkoce vremenskog perioda do septembarskih lokalnih izbora na

Kosovu i Metohiji.

6. Ucesnike ove Sednice posebno zabrinjava cinjenica da redovni popis stanovnistva Srbije koji se organizuje u prvoj polovini aprila 2002 godine, ne obuhvata i Kosovo i Metohiju.

Da li da to shvatimo kao signal da smo mi kosovsko-metohijski Srbi koji se grcevito drzimo za skut majke Republike Srbije od nje odgurnuti i odbaceni?

Ocekujemo da se ova zapanjujuca nepravda prema nasem narodu na Kosovu i Metohiji ispravi te da se planirani popis obavi na citavoj teritoriji nase drzave.

Predsednik SNV KiM

episkop Rasko-prizrenski i kosovsko-metohijski

+ARTEMIJE

Izlaganje na sednici Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija u Njujorku

Nebojsa Covic : NE VERUJTE DA JE NA KOSMETU BOLJE

Zahvaljujuci podrsci i pomoci OEBS, UNMIK, UNHCR, KFOR, kao i bilateralnoj podrsci i pomoci mnogih zemalja, proces pomirenja se i dalje ucvrscuje u juznoj Srbiji. Dozvolite mi da pomenem samo neke od mera poverenja preduzetih nedavno u ovom procesu.

- 345 novih regruta (ukljucujuci 213 etnickih Albanaca i 23 zene) prošli su obuku organizovanu u saradnji sa OEBS i potom rasporedjeni u juznoj Srbiji u okviru projekta multietnicke policije.
- Vlada Republike Srbije je tokom 2001. godine ulozila vise od 16.882.000 dolara za razlicite projekte poboljsanja uslova zivota gradjana na jugu Srbije i planira da ove godine ulozi dodatnih 10.000.000 dolara. Pored ovih sredstava ulozena su i znacajna sredstva pomoci drugih zemalja.
- Opstinski izbori su zakazani za 16-17. juni ove godine.
- Dislocirano je 1282 pripadnika specijalnih jedinica vojske i policije iz ove oblasti od kada je uspostavljen mir.
- Postoji puna sloboda kretanja i bezbednost.
- Intenzivirana je integracija u institucije drzave predstavnika albanske i romske zajednice.
- Potpuno je primenjena amnestija i abolucija.
- Najkasnije do 15. aprila ove godine vojska ce se iseliti iz skole u Bujanovcu i fabrike cipela u Presevu.
- 8.982 interno raseljena lica albanske nacionalnosti vratilo se svojim domovima na jugu Srbije.
- Pored toga, resili smo problem nostrifikacije dokumenta za Albance tako da se sada i diplome i ostala uverenja izdata na Kosmetu potpuno i bez problema prihvataju.

Medjutim, ima mnogo toga sto tek treba uraditi. Mi moramo da nastavimo s radom na popravljanju infrastrukture, posebno za izbeglice i raseljena lica koja se vracaju svojim kucama. Mi treba da obezbedimo zaposlenje za sve.

Kada govorimo o Kosovu i Metohiji, ono sto bih zeleo da istaknem je da smo mi trenutno u trci sa vremenom.

Dva razlicita faktora ce sve vise i vise insistirati da se dodje do konacnog resenja za Kosmet: Albanci sa Kosmeta, pre svih, ali pored njih, iz sasvim razlicitih razloga, i medjunarodna zajednica koja se polako umara od ulaganja sredstava i energije na Balkanu. Ako sumnjate u ovaj zakljucak, pogledajte samo dramaticno smanjenje fondova za izbeglice na Balkanu za sledecu godinu i izjave predstavnika mnogih zemalja koje imaju trupe na Balkanu u vezi sa povlacenjem celokupnih ili dela svojih snaga.

Cvrsto verujem da imamo manje vremena nego sto vecina nas, ili misli ili zeli da ima, da se spremimo za ovo krajnje resenje. Znaci, vazan je svaki dan. Licno mislim da cemo se suociti sa velikim problemima ukoliko ove godine ne ostvarimo znacajan napredak u kljucnim pitanjima.

Postoje dva osnovna, medjusobno povezana zadatka na Kosmetu: izgradnja institucija i izgradnja istinski multietnickog drustva. Iz ociglednih razloga, iako su i jedan i drugi zadatak od sustinskog znacaja za istinski uspeh na Kosmetu, ja cu se usredsrediti vise na ovaj drugi zadatak.

Za razliku od položaja etnickih grupa u Bosni, Srbima na Kosmetu nisu pružene nikakve garancije da ce njihov jezik, kultura, religija, ili nacin zivota sigurno preziveti ili se razvijati na Kosmetu. Naprotiv, sve trenutno zapravo potpuno zavisi od raspolozenja ili dobre volje UNMIK i KFOR i ne daje im nikakve garancije u vezi sa njihovom buducnoscu. Ovo je apsolutno presudni nedostatak, jer Srbi sa Kosmeta trenutno ne mogu da vide nista sto bi moglo da ih umiri u vezi sa njihovom buducnoscu. Sloboda kretanja van nekolicine enklava je potpuno nemoguca, povratka izbeglica gotovo da i nema i pretnja nasiljem se oseca i u samom vazduhu koji Srbi udisu. Ima onih koji ce Vam reci da se situacija "popravlja". Nemojte im verovati. Srbi i ostale manjine su samo naucili pravila igre i sada znaju kako da se klone situacija u kojima ce nastradati.

U novembru prosle godine potpisao sam Zajednicki dokument sa tadasnjim Specijalnim izaslanikom gospodinom Hekerupom. Dokument koji predvidja kako da radimo zajedno da bismo poboljsali situaciju na Kosmetu. Verujem da je kljuc za nasu zajednicku buducnost da se ovaj dokument sprovede u potpunosti i to sa najvecom mogucom energijom. Ovo znaci da je potrebno da ostvarimo veliki napredak ove godine u vezi sa povratkom izbeglica, da se suprotstavimo ekstremistima na svim stranama, da insistiramo na pravoj slobodi kretanja sirom Kosmeta, da se zalozimo za nesmetan rad institucija, da krenemo napred u resavanju problema nastalih i na jednoj i na drugoj strani.

Dok danas govorim pred Vama, doslovno svaki od preostalih 145 albanskih zatvorenika sa Kosova, koji su prebaceni iz zatvora na Kosovu u zatvore u centralnoj Srbiji poslednjih dana rata, vracen je UNMI-u u skladu sa sporazumom koji smo postigli sa UNMIK-om. Istovremeno, Sporazum o premestanju osudjenih lica ce omoguciti Albancima sa Kosmeta

uhapsenim i osudjenim na Kosmetu da podnesu zahtev da sluze svoje kazne u centralnoj Srbiji. Ovim se resava jedno od kljucnih pitanja koje je dugo navodjeno kao prepreka istinskom pomirenju izmedju etnickih grupa na Kosmetu. Nadam se da ce vreme pokazati da je ova konstatacija tacna.

Ja danas trazim pomoc da snazno otpocnemo stvaranje istinskog multietnickog drustva na Kosmetu. Jer ulog je veoma visok. Mi se u Jugoslaviji i Srbiji trudimo da prevazidjemno nasledje proslosti i krenemo napred prema demokratskom, trzisno orijentisanom drustvu i mestu koje zasluujemo u Evropskoj uniji. Medjutim, suocavamo se sa ogromnim izazovima koje nam namecu problemi koje smo nasledili od rezima Slobodana Milosevica, kao sto su lose stanje privrede, problem Kosmeta, pomirenje sa prosloscu (i Haskim tribunalom), i pitanje Crne Gore. Ukoliko ne uspemo u stvaranju multietnickog drustva na Kosmetu, nemiri i seobe koje ce proisteci iz toga imace dramaticne negativne posledice na politicku situaciju u Jugoslaviji i Srbiji. U najboljem slucaju, preusmerice paznju sa pitanja privrednih, demokratskih i drzavotvornih stremljenja na nacionalizam.

U najgorem slucaju, mogli bi da vrata na vlast one snage tame i ocaja koje su predugo vladale mojom zemljom. Ali ma koliko tezak i opasan navedeni scenario moze da bude cinjenica je da je on isto tako los ili mozda cak i gori za buducnost Kosmeta. Ako se grupama ekstremista dozvoli da prevladaju, pravi gubitnici ce biti svi gradjani Kosmeta. One iste ekstremisticke grupe koje dizu u vazduh autobuse sa Srbima, ubijaju i ostale Albance sa Kosmeta koji ne dele njihov ekstremizam. Kakvo ce to biti drustvo ako ekstremisti prevladaju? Kakvu vrstu odnosa oni ocekuju da imaju sa Srbijom ako Srbe proteraju sa Kosmeta? Uveravam Vas, da bi Kosovo prezivelo i dozivelo ekonomski procvat, ono mora da ima pozitivan, konstruktivni odnos sa ostatkom Jugoslavije i Srbije. U suprotnom, nastavice u nedogled da se oslanja na velikodusnost medjunarodne zajednice.

Na kraju, zeleo bih da kazem nesto kratko o danasnjem odnosu izmedju Beograda i Srba sa Kosmeta. Ima onih, ukljucujuci mnoge predstavnike medjunarodne zajednice, koji bi zeleli da izgrade pet metara visoki zid duz administrativne linije koji bi delio Kosovo od ostatka Jugoslavije. A to se zasniva na teoriji da Srbi sa Kosova moraju da nauce da u potpunosti zive u okviru Kosmeta. Uzgred budi receno, ova ista teorija izgleda da prejudicira buducnost Kosmeta, jer je njen cilj da Kosmet bude potpuno nezavisan od ostatka Jugoslavije.

Dozvolite mi da kazem, vise sa tugom nego sa ljutnjom, da ukoliko nastavite da gradite taj zid, Vi cete u tome svakako uspeti, jer nema sumnje da imate dovoljnu moc da to i ucinite. Ali, doslovno svi Srbi, koji se nalaze sada na Kosmetu ce biti sa druge strane tog zida, u Jugoslaviji i Srbiji. Ovo ce istovremeno za nas predstavljati strasan socijalni pritisak, ali ce i stvarati izuzetno zatrovano situaciju na Kosmetu, kao sto sam malocas opisao.

Sve dok se Srbi sa Kosmeta ne budu osecali bezbedno na Kosmetu, bezbedni od nasilja i sigurni da ce njihova deca imati puno pravo da govore svojim jezikom, upraznjavaju svoju veru i bezbedno putuju, oni ce kao i svi normalni ljudi svuda u svetu zeleti da imaju tu vezu sa Srbijom koja za njih zivot znaci.

Mi u Koordinacionom centru smo pokazali kampanjom kojom smo obezbedili glasove Srba i sada, resavanjem problema albanskih zatvorenika sa Kosmeta, da mozemo da igramo pozitivnu ulogu. Pomozite nam da to i dalje cinimo zajednickim radom na povratku izbeglica i interno raseljenih iz ostatka Jugoslavije svojim domovima na Kosmetu, na uspostavljanju slobode kretanja za sve gradjane na Kosmetu, na okoncanju nerazumevanja sa UNMIK-om i KFO-om u Mitrovici, i na sveobuhvatnom programu za pronalazenje nestalih na svim stranama. Jer, ovo je najbolji put napred za Kosmet, Jugoslaviju i region u celini.

Informacija Ministarstva pravde i lokalne samouprave Srbije o zlocinima OVK na Kosovu i Metohiji **TACI, HARADINAJ I CEKU - LICNA I KOMANDNA ODGOVORNOST**

U trenutku kada se sa svih strana insistira na saradnji nase zemlje sa Medjunarodnim sudom za ratne zlocine na prostorima bivse Jugoslavije, Vlada Republike Srbije, bez ikakvih predrasuda da se za zlocine mora odgovarati i da oni pojedinci koji su u nase ime cinili zlocine moraju da se nadju na optuzenickoj klupi, zeli da ukaze i na drugu stranu medalje.

U skladu sa Statutom Haskog tribunala usvojenim 25. maja 1993. godine, sa izmenama i dopunama od 13. maja 1998. godine, shodno Pravilniku o postupku i dokazima pred Medjunarodnim sudom za krivicno gonjenje osoba odgovornih za teska krsenja medjunarodnog humanitarnog prava pocinjenih na podrucju bivse Jugoslavije od januara 1991. godine, Vlada Republike Srbije je dokumentaciju o zlocinima albanske teroristicke organizacije na Kosovu i Metohiji, tzv. "OVK" koju je prikupila sluzba drzavne bezbednosti predala Haskom tribunalu pocetkom oktobra 2001. godine. Dokumentacija je klasificirana u procesnom smislu uz striktno postovanje Statuta i Pravilnika Tribunala i razvrstana po tackama navedenim haskim dokumentima i po operativnim zonama u kojima je delovala teroristiccka "OVK" ("Dukadjini", "Drenica", "Salja" i "Patrik").

Ukupno je dokumentovana delatnost 265 terorista koji su pocinioci najtezih krivicnih dela ubistava, silovanja, kidnapovanja i teske fizicke i psihicke zlostave. Odgovornost je individualizovana u svakom smislu. Medju onima za koje je prikupljena validna dokumentacija nalaze se Hasim Taci, Ramus Haradinaj, Agim Ceku, Ekrem Redza, Gani Taci, braca Mazreku, Dzevdet Halitaj, i dr.

Obimna dokumentacija sadrzi 40.000 stranica koja na najocigledniji nacin svedoce o zlocinima "OVK", zlocinima pojedinaca kao i o komandnoj odgovornosti lica koja su sada lideri politickih stranaka na Kosovu i Metohiji (Haradinaj Ramus). U dokumentaciji koju je Vlada tada dostavila nalazi se preko 4.000 fotografija na kojima se nalaze albanski teroristi, njihove zrtve, a na pojedinim fotografijama se nalaze snimci zlocinackih akcija koje su cinili (zapaljane i srusene srpske kuce, silovane zene i akcije specijalne siptarske policije kojom je rukovodio Ramus Haradinaj).

Kao dokazi prilozene su depese operativnih zona u kojima su sadrzani podaci o borbenim aktivnostima "OVK" koje su izmedju ostalog sadrzale naloge za postavljanje zaseda regularnim jedinicama vojske i policije, nalozi za napade na

civilne objekte srpskog zivlja zatim depese o koordinaciji medju operativnim zonama i slicno. Takvih depesa je dostavljeno oko 1.700.

Materijali koji su dostavljeni sadrže i ratne dnevnike pojedinih operativnih grupa i zona u kojima se nalaze razne naredbe ratne i civilne obaveze.

Postoje dokumenta u nalozima za formiranje specijalnih grupa za ubistva, kidnapovanja, zastrasivanja i vršenje svih oblika pritisaka na srpski zivalj. Ovakvih dokumenata u dokumentaciji se nalazi oko 300.

Tribunalu je takodje dostavljeno 80 video kasete o aktivnostima OVK koje se odnose na njihove obaveze i zadatke na kontrolnim punktovima a takodje na delovima video kasta nalaze se i borbena dejstva OVK. U obilju materijala nalazi se nekoliko stotina izjava, shodno Zakonu o krivicnom postupku koje svedoce o zlocinima OVK, od kojih su preko 100 izjava dala lica albanske nacionalnosti.

Uprkos cinjenici da je od dostavljanja dokumentacije sa nepobitnim dokazima, proteklo sest meseci, uuprkos brojnih urgencija koje sam uputio tuzilastvu Haskog tribunala, uprkos povezanosti OVK sa fundamentalitima, mudzahedinima i talibanima, o cemu postoji obilje dokaza, uprkos svetske borbe protiv posasti zvane terorizam, jos uvek nije podignuta nijedna optuznica za ove monstruozne zlocine.

Naprotiv, zlocini cije su zrtve Srbi dogadjaju se i danas, UNMIK i KFOR ne ispunjavaju svoje obaveze iz Rezolucije SB 1244, formirana je Vlada KiM u koju su usli i predstavnici stranaka ciji su lideri vodeci teroristi Taci i Hajradinaj, dok se Agim Ceku nalazi na celu tzv. Kosovskog zastitnog korpusa.

Sve to izaziva velike sumnje i dileme u selektivnot pravde Haskog tribunala i velika gibanja u javnom mnjenju.

Vlada Republike Srbije u interesu svojih gradjana i njihove buducnosti ispunice sve svoje medjunarodne obaveze koje su posledice teskog nasledja iz proslosti, pa samim tim i obaveza prema Haskom tribunalu, ali Vas molim da autoritetom svojih funkcija ucinite da pravda bude zadovoljena i da se na optuzenickoj klupi Haskog tribunala hitno nadju i oni koji su cinili bestijalne zlocine nad Srbima

Strategija da se protera svo srpsko stanovnistvo i primora na prodaju imovine

Marek Antoni Novicki: Srbi na Kosovu ne mogu preziveti

Skoro tri godine su protekle otkako je medjunarodna zajednica intervenisala na Kosovu zarad sprecavanja humanitarne katastrofe, medjutim, danas se vlade zemalja koje imaju svoje kontingente na ovom prostoru moraju pitati, kakav je rezultat postignut i da li sve nacionalne zajednice imaju bar priblizne uslove zivota i ista prava ili se umesto jedne vec dogadja nova katastrofa - kaze u razgovoru za "Blic" - ombudsman Kosova, Marek Antonio Novicki.

Kako ocenjujete situaciju u kojoj zive Srbi na Kosmetu?

- Odgovor na to pitanje znaju svi koji prate situaciju na Kosovu. Nema slobode kretanja. Ljudska prava se ne postuju i ugrozena su u svim vidovima. Uopste receno, situacija je svakim danom sve teza. Srbi se sve vise zatvaraju u svojim sredinama po enklavama. Mnogi kazu da ima poboljsanja, ali ne u toj meri da bilo ko savestan moze reci da ima opipljivih pomaka. Glavni problem je ono sto svi znaju, nema slobode kretanja, nema slobode zivljenja, imovina je uzurpirana... Srbi se dvoume: otici ili ostatici, iako nemaju odgovor kako ostatici. Daleko smo od bilo kakve slobode ili bar minimalnih uslova za zivot, a ako nema tih osnovnih prava, onda ne mozemo govoriti o bilo kom ljudskom pravu i zato je nuzno ne samo menjati odnos misije prema problemima na Kosovu, vec prvenstveno odnos uzeg kruga Albanaca. Oni sada imaju moc i snagu. Od njih zavisi sudbina Kosova i zajednica na njemu, ali oni tu moc koriste da izvrse dodatni pritisak na Srbe. Stice se utisak da se radi o strategiji da se pritiskom proteraju svi Srbi i primoraju na prodaju imovine. Imate situaciju da se pojedina tradicionalno srpska naselja i sredine pretvaraju u albanske, a misija skoro nista ne cini. Kod svih Srba, jednostavno receno, sve vise vazi opcija "otici", jer nemaju perspektive i zato se treba zapitati da li uz sadasnje generacije cenu treba da plate uz roditelje i deca posto nema buducnosti u enklavama uz bavljenje poljoprivredom.

Ko i kako stiti srpsku imovinu?

- Nevladina organizacija HPD - "Habitat" je veliki promasaj. To posebno znaju ljudi iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Sve dok ona postoji na nacin na koji je postojala do sada, nema nade za bolji zivot. Treba se pitati koliko ljudi mogu izdrzati u SЉtprcu, Pristini, Gracanici u iљscekivanju njihove odluke u izolaciji. Ako HPD nastavi da radi ovakvim tempom, trebace im vise od 500 godina da rese imovinsko-pravne odnose na Kosovu, a to srpska zajednica ne moze izdrzati. Taj problem ocigledno moraju resiti vlade ciji kontingenti borave na Kosovu, jer se istovremeno sa sve vecim brojem zalbi vrshi smanjenje broja radnika u HPD navodno zbog nedostatka sredstava. Smatram da to nije problem.

Kako vidite polozaj Srba u buducnosti Kosova?

- Srpska zajednica sa ovakvom strukturom, makar stvorili optimalne uslove zivota za nju, ne moze preziveti. Ona je obezglavljen. NJima treba hitna pomoc. Nema obrazovanih ljudi. Nema onih koji se mogu ravnopravno nositi sa albanskom inteligencijom i politickim vrhom. Bez povratka inteligencije, cak i u uslovima multietnickog Kosova, srpska zajednica bi bila u potpunosti podredjena. Albanci su uspeli da proteraju elitu Srba i zato je nuzno sto pre definisati stav medjunarodne zajednice o tome sta zeli na Kosovu. Ne samo Srbi vec i ostali nealbanci moraju znati kakav ce biti status Kosova, jer svako odugovlasenje koљstace buducnost multietnickog Kosova.

Dani u izbeglickom smestaju na Savincu

SUDBINU PREPUSTILI VREMENU

Gornji Milanovac, 28. marta

Predanje govori da je Savinac, varosica na 14. kilometru od Gornjeg Milanovca, ime dobio po Svetom Savi koji ga je pohodio. Knez Milos je, ovde, sest vekova kasnije, podigao crkvu i posvetio je kneginji Ljubici. U njoj su se, izmedju

ostalih, smirili zemni ostaci Vukove kcerke Vilhelmine Mine Karadzic-Vukomanovic. Ovo su samo sentimentalna secanja na minule vekove, a danasnja, surovija stvarnost Savinca jeste da je u njemu privremeni smestaj izbeglih i prognanih iz Bosne, Krajine i sa Kosmeta. Simeunovici, Jokici, Stevovici i Egelje prispeli su iz bosanskohercegovackih krajeva i za njih ta privremenost traje vec devet godina. Posle "Oluje", iz Krajine su im se pridruzili Dukici, Dragicevici, Srblijani, Brdjini, Sarici, Dobrijevici, Tunici i Kosanovici.

Poslednji su stigli Stanojevici i Jokici iz Istoka i Peci. Bilo ih je, u pocetku, blizu 80, danas ih je 49. Malih, mladih i vremenih. Utisak je da su "pitomci" kolektivnog smestaja svoju sudbinu prepustili vremenu, da su u tihom ocekivanju da se "nesto desi".

Rad u "kicmatransu"

- Stvar tako stoji da izgleda da cemo vecno ovde ostati. Povremeno radim kod mestana u "kicmatransu", na gradjevini i na njivi, o sebi sam prestao da razmislim, ali imam troje male dece, kud cu s njim - pita se Dragan iz Hrvatske Kostajnice.

O povratku na rodni prag malo ko razmislja. Price o onima koji su se vratili stizu na Savinac i obeshrabruju: neko se nije imao na sta vratiti, neko maltretiran, neko pretucen.

- Bio sam u svom selu kod Gracaca; na kuci ni vrata ni prozora, u kuci ni kasiku nisam zatekao. Idem sad ponovo da sve prodam i da se vratim - kaze Savo Brcin, a Biserka Srbijanin, iz Borojevica na Baniji, prica da je bila pred svojom kucom, ali je novi stanar, Hrvat iz Bosne, nije hteo pustiti da udje ("o kafi ni pomena"), a htela je da uzme samo fotografije svoje dece.

Zorica Stanojevic iz jednog sela kod Istoka je ovde sa muzem i petoro dece, deverom, jetrvom i njihova dva sincica. Kuca i zgrade im spaljeni, ali Stanojevici bi se vratili na svojih sest hektara metohijske oranice, ponovo gradili dom, a "jos niko ne garantuje da cemo se nanositi glava".

Dragana Jokic je otisla iz Zavidovica kao devojcica, danas joj je 20 godina, a oci u suzama:

- Cesto sanjam svoj grad, sretam se u snu sa drugovima i drugaricama iz osnovne skole, a kad se probudim... Mnogo bih volela da ih na javi vidim.

Godine u "azilu" nisu vesele, a jos bude neveselije kad se sa komsijama mestanima gledate popreko.

Odnosi su se zategli posle peticije seljana upucene, prosle jeseni, Skupstini opstine.

- Smestaj je u dvema skolskim zgradama, a mestani su trazili da iselimo izbeglice, inace nece slati decu u skolu, jer im smetaju svinje i kokosi koje ljudi iz smestaja gaje. To se se i dogoditi, jer je ugovor sa Komesarijatom za izbeglice istekao prosloga decembra. Veca zgrada je bila, 1991. godine, opremljena za boravak gradske dece za koju smo planirali skolu u prirodi. Komesarijat ima obavezu da zgradu i inventar vrati u stanje u kojem je preuzeo - rekao nam je potpredsednik opstinske vlade Pavle Brkovic.

Mestani im zatvaraju vodovod

- Cesto smo bez bode, kad njihova deca ne idu u skolu, mestani nam zatvaraju vodovod. Znao sam ici na reku da se obrijem, a Djuka Kukic je, zimus, dok je sa kantom isla po vodu do prve kuce, pala i slomila kuk, sad lezi nepokretna - zali se Savo Saric, od Knina, pokazujući nam "stanove" u skoli: u prostorijama su po dve-tri porodice, pregradjene niskim paravanima kroz koje se "i disanje cuje".

Stanovnici "azila" na Savincu su mnogo cime nezadovoljni. Cini im se da nadlezni od njih polako dizu ruke. Napravili su im dva platenika sa po tri kvadrata baste po porodici: organizovali kurs sivenja, a konfekcija "Rudnik" propada; deca im neuhranjena, a oni nude kurs za karatiste.

Sekretar opstinskog Crvenog krsta Tomislav Markovic, pak, nije zadovoljan ponasanjem izbeglica:

- Hranu i higijenski materijal im redovno dostavljamo. Samo po 200 kilograma suvomesnatih proizvoda mesечно odvozimo na Savinac. Imali su zajednicku kuhinju, ali su je rasturili i sad svako sprema za sebe. Mogli su lepo da zarade gajeci rano povrce u platenicima, ali oni sad zvrje neobrađeni. Obezbedili smo im vise od 50 tona uglja za proslu zimu, a oni se svi greju na struju, tesko im da unesu kofu uglja. Zato su nam, za februar, napravili trosak struje od 290 hiljada dinara.

Komesarijat ce, po svemu sudeci, na leto izbeglice sa Savinca preseliti negde drugde. Odahnuce stanovnici varosice, odahnuce i ljudi iz opstinskog Crvenog krsta. Da li ce i kad laknuti clanovima ovih 14 porodica kojima je neizvestan povratak na rodni prag, a za sve ove godine izbeglistva nisu uspeli da stvore novi dom?

Bosko Lomovic

Sef UNMIK-a u Prizrenu

STAJNER: RASVETLJAVANJE PITANJA NESTALIH

Prizren, 30. marta (**Beta**)

Sef UNMIK-a Mihael Stajner izjavio je danas, tokom posete Prizrenu, da Kosovo "jos nije ispunilo svoje zadatke, da bi moglo da pocne resavanje njegovog konacnog statusa".

Stajner je kazao da sada, nakon premestanja albanskih zatvorenika iz centralne Srbije na Kosovo, predstoje ozbiljni zadaci na rasvetljavanju pitanja nestalih osoba u pokrajini.

Sef civilne misije UN se zalozio i za obezbedjivanje povratka manjinskih zajednica, pre svega Srba, koji imaju kuce i koji zele da se vrata na Kosovo. Dodao je da se UNMIK zalaze za multietnicko Kosovo.

Govoreci o ekonomskim pitanjima, Stajner je kazao da je jedan od prioriteta UNMIK-a privatizacija drustvenih preduzeca, sto bi moglo da dovede do ublazavanja problema nezaposlenosti.

Stajner je u Prizrenu posetio nemacki kontingent Kfora u sastavu Multinacionalne brigade za sektor jug, a susreo se i sa predstavnicima UNMIK-a i lokalnih vlasti u tom gradu.

O STATUSU U DOGOVORU SA BEOGRADOM

Pristina, 29. marta

Povodom sve ucestalijih izjava predstavnika kosmetskih institucija i lidera vodećih albanskih politickih partija, prvenstveno izjava dr Ibrahima Rugove, predsednika Kosova i Metohije, i dr Bajrama Redzepija, mandatar kosmetske vlade, da "sve vodi ka nezavisnom Kosovu", Mihael Stajner, sef civilne misije UN u ovoj juznoj srpskoj pokrajini, odgovara: "Odluka o buducem statusu Kosova bice doneta iskljucivo u dijalogu sa Beogradom".

U odgovoru novinaru nemackog radija "Dojce vele" Stajner kaze da se "ovo pitanje ne moze resavati jednostrano", kao i to da to nije prioritet u trenutku kada "zazivljavaju kosovske institucije".

Komentariscuci izjave albanskih politickih prvaka, civilni administrator ostro odgovara da "oni mogu da pricaju sta hoce, ali relevantan je samo paragraf 11-C Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija".

Po Rezoluciji, iskljucivo pravo za resenje konacnog statusa ove srpske pokrajine je u Stajnerovim rukama, ali on podvlaci da ce "posredovati prilikom donošenja odluke o konacnom statusu". Medjutim, zakljucuje da ce se to dogoditi onda "kada se za to steknu uslovi, ali, svakako, uz dijalog sa Beogradom".

Mihael Stajner o vojnoj misiji na Kosmetu

KFOR POTREBAN NARODU

Pristina, 29. marta

Utisci civilnog administratora UN na Kosmetu Mihaela Stajnera o daljem ucescu Kfora u juznoj srpskoj pokrajini su, kako je izjavio Radio Kforu, lociranom u Komandi staba u Pristini, "zadovoljavajuci". On smatra da povlacenje vojske NATO sa Kosmeta ne dolazi u obzir, "iako je formirana kosmetska vlada". Administrator smatra da je KFOR i te kako potreban narodu na Kosmetu, i nema razloga "da bude u senci".

- Kfor mora da bude ponosan na ono sto je postigao od leta 1999. godine, od stacioniranja trupa na ovoj teritoriji do sada - izjavio je Stajner, dodajuci da je saradnja UMNiKa i KFORa "veoma bliska i kljucna je za dalji uspesan rad medjunarodne vojne i civilne misije u ovom podrucju".

Trenutno je u juznoj srpskoj pokrajini stacionirano oko 30.000 dobro obucenih vojnika iz 18 zemalja, podeljenih u cetiri multinacionalne brigade. Inace, mandat brigada je sest meseci, tako da eventualni odlazak jednih ne znaci i njihovo potpuno povlacenje, vec samo smenu, odnosno zamenu sa vojnicima iz drugih zemalja.

Kosovska stampa na albanskom jeziku o odnosima Beograda i Pristine

VREME ZA POMIRENJE

Pristina - Zvanicnici Evropske unije vise nego ikad isticu da je stvorena klima za intenzivne kontakte Beograda i Pristine u resavanju mnogih zivotnih pitanja, pise pristinski list na albanskom jeziku Koha ditore. Kljucni pomak ka tome je, konstatuje list, prebacivanje na Kosovo i poslednje grupe Albanaca koji su bili u zatvorima u Srbiji. Koha ditore pise da EU smatra da "nakon oslobadjanja albanskih zatvorenika iz zatvora u Srbiji" vlasti u Beogradu i Pristini treba da pocnu proces pomirenja. Najvisi zvanicnici vlasti na Kosovu i predstavnici medjunarodne uprave pozdravljali su u protekla dva dana prebacivanje osudjenih Albanaca na Kosovo. Iz zatvora je prebacena poslednja grupa od 145 Albanaca koji su kazne izdrzavali u zatvorima u uzoj Srbiji. Oni su predati predstavnicima UNMIKa, koji su grupu od njih 80, dan po prebacivanju u zatvor "Dubrava" kod Istoka, pustili na slobodu.

Prebacivanje tih zatvorenika na Kosovo, pozdravile su i dve najjace partije kosovskih Albanaca - Demokratska partija Kosova Hasima Tacija i Demokratski savez Kosova Ibrahima Rugove. DPK je saopstila da "podrzava oslobadjanje zatvorenih i otetih Albanaca", za koje ta stranka tvrdi da su "neopravdano zadržani u zatvorima u Srbiji". U saopštenju najjace partije na Kosovu, DSK, istice se posebno postovanje za veliko angazovanje SAD, njene administracije i Kongresa, kao i sefa UNMIKa Mihaela Stajnera, koji su uticali da se problem zatvorenika resi. (Beta)

Jos se nista ne zna o sudbini srpskih zatvorenika

PREMESTANJE SRBA PO EVROPSKOJ KONVENCIJI

BEOGRAD - Zvanicnici UNMIKa i vlasti u Beogradu slozili su se da sva buduca premestanja srpskih zatvorenika s Kosova i Metohije u zatvore u Srbiji budu zasnovana na principima Evropske konvencije o transferu osudjenih zatvorenika. Medjutim, ne znam da li je neko od srpskih zatvorenika na Kosovu vec trazio da bude premesten na osnovu ove Konvencije - kaze za "Glas" Suzan Manuel, portparol UNMIKa.

Ona podseca da je Konvenciju 1983. godine potpisao citav niz evropskih drzava, videvsi u tome nacin poboljsanja medjunarodne saradnje kada je u pitanju krivicni zakon.

Da bi zatvorenik odsluzio kaznu u okviru svoje zajednice, potrebno je da bude ispunjeno nekoliko uslova. Pre svega, neophodno je da su iscrpljene sve mogucnosti zalbe, zatim da je do isteka kazne ostalo vise od sest meseci, da oba entiteta moraju da daju saglasnost za premestaj i da je osudjenik rođen ili da ima porodicu u entitetu u kome zeli da odsluzi zatvorsku kaznu.

Reporter "Blica" u Strpcu, najjužnijoj srpskoj enklavi na Kosovu, odakle se nije iselio skoro nijedan Srbin

SKUPA IMITACIJA ZIVOTA

Dok se priblizavamo Strpcu oklopnim blindiranim vozilom jordanske UN policije, najjužnijoj srpskoj enklavi na Kosovu, putem od Kosovske Mitrovice preko Pristine i Urosevca, zaokupljuju nas nadletanja americkih helikoptera "apaca" prema Sar-planini. Na samo ulazu u Sirinicku Zupu (opstina Strpce) veliki punkt ukrajinskog Kfora kontrolise ulazak u ovaj

podsrpski kraj, odakle nije bilo iseljavanja Srba. Pod debelim snegom ocrtavaju se jasno na suncanom danu obronci Sarplanine iznad Strpca.

U Strpcu smo par dana posle ponovo uspostavljenih konvoja koji idu iz ove srpske oaze prema istoku Srbije i severu Kosova, gde se Strpcani snabdevaju. Lep dan izmamio je prodavce da izloze robu ispred trgovina. Ima prodaje i na otvorenom prostoru. Kroz centar varosice stalno prolaze vozila iz sastava svih predstavnika medjunarodne zajednice, ali najcesca su vozila KFORa. U Strpcu su pripadnici ukrajinskog, americkog i manjeg broja poljskog KFORa.

- Od kako dodjose ovi stranci, dodje i lose vreme za nas. Ovako mi nisu ziveli ni deda ni pradeda. Ovo je gore nego sto je bilo pod Turcima. Nikud odavde ne mozes da izadjes bez pratnje, a ovde nemas ni posla, ni otkud dinar da dodje - zali se Radosav Mikoljsic (74), dok kroz centar Strpca volujskom zapregom prevozi zaostalu kukuruzovinu. U centru je i najvece stalno prisustvo mestana. Kafana "Junior" im je glavno sastajaliste. U neposrednoj blizini je i zgrada opstine, u kojoj je predsednik Albanac. NJega svakog jutra sa pratnjom dovoze americki vojnici, a takodje i uz pratnju ga sa cetvoro ostalih radnika Albanaca vracaju kuci cetiri kilometra od Strpca. Srbi u Strpcu ne priznaju Bahija Hisenija za predsednika iz jednostavnog razloga, kako se ovde objasnjava, posto u Strpcu zivi 13.000 Srba, neshvatljivo je da Albanac bude predsednik jer u okolnih cetiri cisto albanska i pet mesovitih sela zivi oko 2.000 Albanaca.

- U Strpcu, u sedam cisto srpskih i pet mesovitih sela zivi 13.000 Srba, od kojih su 2.000 raseljenih iz susednih opstina, a najvise ih je iz Urosevca. Srbi se odavde nisu iseljavali, ali su platili cenu ostanaka sa nekoliko ubistava i kidnapovanja. I dan-danas placamo cenu imitacije ovog zivota jer nam Albanci cesto blokiraju puteve ulaska u Sirinicku Zupu. Pored toga, ti konvoji nisu sigurni, a najveći nam je problem sto nam UNMIK i Albanci namecu predsednika Albanca - kaze poslanik u kosovskoj skupstini iz ove opstine Sokol Djordjevic.

Srbi u Strpcu su najzadovoljniji pripadnicima ukrajinskog KFORa za koje kazu da su najkorektniji u obavljanju duznosti i njihovom obezbedjenju. Na 200 metara od centra Strpca veliki putokaz sa oznakom za Brezovcu, poznati skijaski centar. Danas na Brezovici radi samo Hotel "Molika", a najcesci i jedini gosti su predstavnici KFORa i UNMIKa. Gore je zaposleno i par desetina Srba iz Strpca koji kazu da nije bilo blokade konvoja da bi bilo daleko vise kosovskih stranaca na planini.

Za razliku od nekih sredina na Kosovu, gde Srba nema u kosovskoj policijskoj sluzbi u Strpcu je cak 65 njih u ovoj policiji. Policijska stanica je u centru varosice, u kojoj je i manji broj americkih vojnika.

- Polako ljudi uvidjaju da smo im potrebni. Ima raznih tumacenja zasto ce Srbi u kosovsku policijsku sluzbu, ali sve se vise shvata da smo mi potrebni narodu. Pa, sada mislim da je 70 odsto Srba u Strpcu za nas rad. Samo manji broj se ne slaze. No, mi radimo svoj posao odgovorno i savesno patroliramo u svim srpskim selima opstine - kaze Stojadin Bojancevic u KPS-u.

U Strpcu nista ne radi od privrednih preduzeca. Povremeno cetdesetak radnika prerade metala "Ivo Lola Ribar" zaposedne masine u izradi nekih delova za potrebe KFORa. Ovde nije bilo osipanja ucenika u skolama, cak ih je malo vise od dolaska KFORa, posto je pridostlo oko 2.000 Srba iz okolnih opstina. U osnovnoj skoli je 483, a u srednjoj 680 ucenika.

- Svi mi ovde zivimo u nezasticenom zatvoru duzine 15 i sirine pet kilometara. Konvoji su nam pokretni koridori i veza sa maticom Srbijom. Oni nas odrzavaju u zivotu - zali se direktor Ekonomsko-trgovinske skole Novica Krstic Konvoji iz strpca idu svakog dana preko Pristine i Merdara za istocnu Srbiju, jednom nedeljno za sever Kosova i sredom za Skoplje. U svim ovim mestima Strpcani se snabdevaju namirnicama, ali i robom. Kao i svuda u srpskim oazama na Kosovu, i u Strpcu se novine zeljno docekuju i iscitavaju. U najjuznijoj srpskoj oazi novine iz Beograda stizu u popodnevnim satima, kada se ispred jedinog kioska za stampu stvori red od petnaestak ljudi.

Clanovi Odbora Veca gradjana danas na Kosovu

POSETA SRPSKIM ZATVORENICIMA

BEOGRAD - Clanovi Anketnog odbora Veca gradjana za utvrdivanje cinjenica o broju i uslovima pod kojima kaznu zatvora izdrzavaju Srbi u zatvorima na teritoriji Kosova i Metohije, kao i Albanci na teritoriji Srbije, uz dozvolu UNMIKa danas ce završiti dvodnevni obilazak srpskih zatocenika u pokrajini. Kako "Glas" saznaje, Odbor bi u ponedeljak trebalo da sastavi konacan izvestaj o radu, a tekst ce se naci pred poslanicima Veca na narednoj sednici koja je zakazana za 10. april.

U radu Odbora kojim predsedava Slobodan Gavrilovic (DS), ucestvuju predstavnici svih parlamentarnih stranaka: Borislav Globarevic (SNP), dr Zoran Borovic (SPS), Miroslav Filipovic (DOS - GSS), Milos Radulovic (DOS DSS), Milorad Vasiljkovic (JUL), Filip Stojanovic (SRS) i Ranko Kadic(SNS).

Albanski ekstremisti nastavljaju kampanju sistematskog unistavanja i sknavljenja srpskih pravoslavnih grobalja na Kosovu i Metohiji

RAT PROTIV MRTVIH

Fotoreportaza: Decanski monasi

Fotografije koje slede snimljene su u srpskim selima u Metohiji blizu Peci: u Brestoviku, Berkovu i Sigi pretežno krajem prosle 2001 godine. Na njima se vide scene sa oskrnavljenih pravoslavnih grobalja od strane kosovskih Albanaca. Ove scene uzasa i bola ne poticu iz vremena rata, vec su svedocanstvo posleratnog sistematskog unistavanja svega sto je srpsko i hriscansko na ovim prostorima. Slicni prizori mogu se videti na brojnim drugim srpskim grobljima sirom Kosova i Metohije.

I pored vise od 100 unistenih ili tesko ostecenih pravoslavnih crkava na Kosovu i Metohiji, malo ljudi u svetu zna da se pored vidljivog rata protiv Srba i njihove vekovne hriscanske kulture vodi jedan bezuman i nevidljiv rat protiv mrtvih. U

ovom ratu albanski vandali unistavaju i skrnave srpska groblja sirom Pokrajine uprkos prisustvu mirotnih snaga na celu sa NATO - om i Misije UN.

U celoj ovoj necasnoj kampanji protiv mrtvih najuzasniji su brojni slucajevi vandalskog iskopavanja posmrtnih ostataka i njihovog razbacivanja po grobljima ili pak jednostavno uklanjanje mrtvih tela sa lica mesta . Iz mnogih grobnica, od kojih se neke vide na ovim fotografijama, tela i posmrtni ostaci pokojnika jednostavno su odneseni u nepoznatom pravcu. U nekoliko slucajeva nadjeni su ostaci ljudskih kostiju medju grobovima koji su postali plen psima lualicama. Takodje su vidljivi tragovi odece i drugih slicnih predmeta pokojnika koji su nadjeni razbacani svuda unaokolo.

Jedno od mogucih objasnjenja za ovaj zasigurno najstrasniji oblik varvarstva koji nije zabelezen ne samo na Kosovu vec i na celom prostoru bivse Jugoslavije verovatno je namera ekstremista da po svaku cenu sprece povratak proteranog srpskog stanovnistva u njihova unistena sela. Uprkos naporima medjunarodne zajednice da zapocne proces povratka, lokalni kosovski Albanci ostaju i dalje odlucno suprotstavljeni i cvrsto reseni da sprece ovaj proces koji je inace predvidjen Rezolicijom UN 1244.

Dovoljno je samo zamisliti kako bi povratnici reagovali kada bi naisli na razbacane posmrtne ostatke svojih bliznjih, rastrgane psima i drugim zivotinjama. S druge strane ovo nerazumno svetogrdje pokazuje i potpuno odsustvo svakih moralnih i civilizacionih normi medju velikim delom albanskog stanovnistva na Kosovu, jer za ovakva zlodela danas vecinom precutno tolerisu uz neshvatljivu ravnodusnost. Jos od kraja rata nije bilo konkretnijeg otpora unistavanju srpskih crkava i grobalja od strane Albanaca niti od strane kosovskih politicara niti albanskih intelektualaca.

Isto toliko zbunjuje i razocaravaju je jeste cutanje medjunarodne zajednice ciji predstavnici bivaju toboze zateceni iznenadjenjem kada im se predoce dokazi o ovim varvarskim nedelima. Skoro svi slicajevi unistenja i skrnavljenja grobalja i crkava uzgredno se opravdavaju kao tragicne posledice rata uprkos cinjenici da je medjunarodna Misija UN na Kosovu (UNMIK) i NATO snagama predvodjeni mirotvorci na sebe preuzeli obavezu da aktivno sprece svako dalje nasilje i eventualnu osvetu. Kosovski Srbi, medjutim, vrlo dobro znaju da skrnavljenja grobalja nisu nista novo jer je i u periodu albanske autonomije na Kosovu zabelezeno dosta slicnih slucajeva sirom Pokrajine.

Kakva poruka stize Srbima povratnicima sa njihovih opustosenih ognjista, oskrnavljenih crkava i grobalja?- Da danas na Kosovu i Metohiji nema vise mesta ni za mrtve Srbe, a kamoli za zive. Dok predstavnici UN i KFOR-a u Pristini hvalisavo govore o napredku „mlade" kosovske demokratije i tolerancije, albanski ekstremisti nekaznjeno nastavljaju sa unistavanjem poslednjih preostalih tragova srpskog postojanja i kulture na ovim prostorima, pretvarajuci ovo podrucje sa njegovom bogatom hriscanskom tradicijom u islamiziranu albansku teritoriju.

Mnoga groblja su pretvorena u deponije smeca, sto je jos jedan primer neizrecive mrznje i varvarstva. Kamioni natovareni smecem redovno zasipaju tonama odpadaka i prljavstine porusena srpska sela i groblja zagadjujuci zemlju i cineci je nepogodnom za ikakav zivot. Ovo se desava uz puno znanje lokalnih albanskih opstinskih vlasti koje ne samo sto ne sprecavaju ova dela vec cak i ohrabruju lokalno stanovnistvo da se na svaki moguci nacin suprotsavi povratku srpskih prognanika. Nazalost, ni UNMIK ni KFOR nista do sada konkretnije nisu ucinili da bi se sprecilo dalje unistavanje napustenih srpskih sela i grobalja. Poslednji izum u surovom repertoaru albanskih ekstremista jeste postavljanje eksplozivnih sredstava i mina iznenadjenja u oskrnavljenim srpskim grobljima. Znajuci koliko Srbi postuju svoje pokojnike i plaseci se da bi oni uz pomoc KFOR-a mogli da zatraze da se groblja ociste i ograde, albanski ekstremisti nastoje da i to sprece postavljanjem eksploziva izmedju grobova. Zato danas KFOR vrlo nerado daje dozvolu Srbima da posete svoja groblja, i pored redovne oruzane pratnje koju im daju. Ovo je posebno slucaj u zapadnim delovima pokrajine, u Metohiji. Posete grobljima zato je sve teze organizovati zbog potencijalne opasnosti od eksplozivnih sredstava.

I dok tako srpski grobovi polako nestaju pod hrpama smeca, prljavstine i korova i dalje se na Kosovu nastavlja rat protiv mrtvih. Ova surova kampanja daje jos jasniju sliku ko danas vlada i upravlja Kosovom i nedvosmisleno ukazuje u kom pravcu Kosovo ide. Sa najvisom stopom nasilja u Evropi, trgovinom belim robljem, krijum-carenjem droge i oruzja Kosovo postaje sve ozloglasenije kao region u kome cak ni mrtvi ne mogu mirno da pocivaju.

Ove fotografije i reci koje su izgovorene u najdubljem bolu i gorcini samo su jedan skromni napor da se pokrenu srca svetskih mocnika koji se hvale uspesima svoje mirovne misije na Kosovu. U stvari, umesto oaze mira za svoje napaceno stanovnistvo, Kosovo postaje sinonim za nered, nesigurnost i varvarstvo.

Neka bi Gospod upokojio duse onih koji mucenicki postradase od strane savremenih evropskih Talibana. Amin!

SKRNAVLJENJE SRPSKIH GROBALJA U PROSLISTI

Na dan Vozdizjenja Casnog Krsta, 27. septembra 1988. godine u selu grace kod Vucitrna, 5 albanskih mladica iskopalo je iz svezih humki na obliznjem srpskom groblju posmrtne ostatke dva srpska novorodjenceta: Radojka i Dragice Petrovic, blizanaca koji su umrli odmah nakon porodjaja. Nasilnici su razbacali njihove ostatke i pelene oko humki. Kada je deda preminule decice video sta se dogodilo odmah je obavestio policiju da bi nakon opsezne istrage albanski mladici bili uhapseni. Oni su pokusali da se opravdaju govoreci da su trazili novac. Jedan albanski novinar iz Pristine komentarisao je dogadjaj recima: Avi smo mi Albanci pogodjeni ovim zlocinom koji ce ostaviti neizbrisiv trag na svima nama.

Slie: Prizor sa oskrnavljenog srpskog groblja iz osamdesetih godina na Kosovu i Metohiji.

Grace, baba umrle dece Ana Petrovic narice nad oskrnavljenim grobovima svojih unuka, septembar 1988.

POVODOM 10-GODISNJICE OBNOVE BRATSTVA MANASTIRA VISOKI DECANI ZA PRAVOSLAVLJE GOVORI IGUMAN TEODOSIJE

AKO BUDEMO DUHOVNO JAKI, SVETINJE NA KOSOVU I METOHIJI CE OPSTATI

- Mi nismo trazili, niti smo stvarali uslove u kojima danas zive Srbi na Kosovu i Metohiji. Ali, shvatili smo da covek moze da se spasi u bilo kom vremenu, na bilo kom mestu i u bilo kojim uslovima, samo ako se u svemu preda Bogu. Ako se sa smirenjem moli NJemu i od NJega ocekuje pomoc. Da su monasi jedini koji mogu da zive u uslovima gde obicni ljudi ne bi mogli, pokazalo se i ovde na Kosovu i Metohiji - istice iguman manastira Visoki Decani Teodosije (Sibalic). U Intervjuu za PRAVOSLAVLJE iguman Teodosije govori o prilikama na Kosovu i Metohiji, položaju Crkve, kosovskim svetinjama, opstezicu u manastiru Visoki Decani koji ovog meseca obelezava 10-godisnjicu duhovne obnove u potpunom albanskom okruzenju u kome zivi vec dve i po godine.

- Ove godine, 19. marta, navrsava se 10 godina od kada je nas duhovnik i vladika Artemije deo bratije iz manastira Crna Reka doveo u manastir Visoke Decane sa namerom da obnovi zivot u ovom manastiru. Iz Crne reke doslo je nas sedmorica i na samom pocetku dobili smo jos tri iskusenika. Pre nas ovde u manastiru bio je nastojatelj otac Justin (Tasic) i sa njim jos trojica jeromonaha, sto nije bilo dovoljno da bi ovako veliki manastir, carska lavra, ziveo punim monaskim zivotom. Otac Justin je zeleo da se manastir obnovi, posto je i sam licno mnogo doprineo da ova sveta obitelj opstane i sacuva se u najteze vreme komunistickog bezbozja i arnautskog zuluma. Po nasem dolasku njegov izbor je bio da predje u drugi manastir, jer je znao da je tesko spojiti staro i mlado. Tako je zapocela, na prvom mestu duhovna, a sa tim i obnova u onom fizickom, materijalnom smislu manastira Decana.

Na kakva ste sve iskusenja nailazili?

- U pocetku je bilo tesko da nas prihvati narod, ali jednostavno nismo imali potrebe da se dokazujemo. Pustili smo da vreme pokaze svoje i da nas zivot i dela govore o nama. Sve je islo spontano. Uz Boziju pomoc i blagoslov Svetog Kralja, sve je nekako krenulo na dobro. Preneli smo nasa duhovna iskustva iz manastira Crne Reke, koja, inace, nisu bila dovoljna za zivot u carskoj lavri, ali su bila dobar temelj na kome se moglo zidati i jos vise razvijati monaski zivot u svim oblicima. Taj temelj su na prvom mestu sacinjavali poslusnost, poverenje igumanu i duhovniku, i da sve sto se radi u manastiru bude sa blagoslovom, sto je osnova svakog opstezica. Potpuno smo bili otvoreni da sve ono sto nam dolazi primamo kao Boziju volju i tako nas je Bog, opet, posredstvom naseg duhovnika i vladike, upucivao i rukovodio. Morali smo sami mnogo da ucimo, ali vremenom je postalo sve lakse. Od 10 monaha i iskusenika koje smo imali u pocetku, sada se broj, hvala Bogu, povecao tri puta. Sada nas je 30-torica. Imamo samo dvojicu starijih monaha: oca Nikolaja i oca Nikodima, dok su ostali otprilike izmadju 20 i 40 godina starosti.

Zivimo po monaskom tipiku opstezica koji je ustanovljen od Svetih Otaca. Mnogo toga smo preneli iz Svete Gore i primili od manastira koji imaju duze monasko iskustvo. Sa druge strane, vladika Artemije je u Crnoj Reci osmislio sve sto je potrebno za jednu monasku zajednicu. Sa njegovim izborom za episkopa duh Crne Reke preneo se na celu Eparhiju, i od 15 monaha kojih je bilo u tom manastiru, broj se za ovih 10 godina povecao desetinu puta. Taj pelcer, prenet iz Crne Reke, zasadjen je kako u manastiru Zociste koji je obnovljen pre Decana, ali je danas, nazalost, porusen, tako i ovde, kod nas u Decanima, a kasnije i u drugim manastirima: Sopocanima, Dubokom Potoku, Djurdjevim Stupovima. Mada se manastiri madjusobno razlikuju po spoljasnjim osobenostima, istoriji i tradiciji, svi imaju isti duh. Cela Eparhija je sada u duhovnom smislu mala Crna Reka.

Kako objasnjavate da su uprkos okrenutosti svetootackoj tradiciji Decani u kontaktu sa svetom uspeli u velikoj meri da razbiju predrasude koje postoje prema monastvu?

Sa mladim monasima koji su stizali, razvijale su se i razne aktivnosti u manastiru. Svaki od monaha je vec u svetu završio skolu, radio neki posao, ili bio obdaren posebnim talentima. Meni kao igumanu bilo je potrebno samo da prepoznam u njima darove koje su vec imali od Boga i da to znanje koje su vec posedovali usmerim u pravcu koji bi doneo dobra kako manastiru, tako i celoj nasoj Crkvi, a i nasem narodu uopste. Bilo je bratije koji su govorili strane jezike i imali naklonosti ka intelektualnom radu. Nismo se ustrucavali da uvedemo i savremenu tehniku kao pomoc u radu, tako da smo vedj 1994. uspeli da sastavimo prvi kompjuter, uz pomoc nasih priloznika. Kasnije, sa pojavom Interneta, bili smo prisutni u svetu i na tom polju. kada je poceo rat i sukobi na ovom prostoru, to se pokazalo kao mocno sredstvo i oruzje u sirenju istine kako o nama i o nasoj Crkvi, tako i o nasem narodu koji je stradao. Mislim da smo na taj nacin, vise nego na bilo koji drugi, uspeli da predstavimo celom svetu nas problem ovde na Kosovu i Metohiji.

Bez obzira na prisutnost u javnosti, manastir je uspeo da sacuva duhovnost. U cemu je tajna?

- Od pocetka smo na prvom mestu u nasem monaskom zivotu stavili molitvu, kako u crkvi kroz bogosluzenja, tako i u keliji. Sta znaci molitva za monaha i koliko je sveta Liturgija mocna da nam pruži sve sto je potrebno nasoj dusi i da nas sacuva od zamki i stetnih uticaja koji mogu da nas skrenu sa monaskog puta, to smo osetili jos u Crnoj Reci, gde smo imali svakodnevnu Liturgiju. To je ono sto je cinilo, i sto sigurno i danas nama cinu ravnotezu, sto nam je pomoglo da teziste naseg zivota u manastiru ne stavimo na drugu stranu, kao sto se to, nazalost, cesto desavalo u drugim manastirima. To sto danas ovde imamo kola, koja su nam zaista potrebna, zatim Internet, kompjutere, savremenu tehniku cak i u nasim radionicama gde obradujemo drvo, slikamo ikone - to sve za bilo koga od nas pojedinačno ne predstavlja opasnost, zato sto je u manastiru ustanovljeno opstezice i ono nas cuva da niko od nas na bilo koji nacin ne izađe iz okvira u kojima monah treba da bude.

Ipak, vec dve i po godine manastir zivi u albanskom okruzenju. Cuva ga strana vojska, osim decanskih monaha, od Pecke Patrijarsije do Djakovice nema drugih Srba.

Kada se gleda spolja, zivot monaha u nasem, a takodje i u svim manastirima na Kosovu i Metohiji dosta se promenio. Gledano ocima ljudi u svetu, cinjenica je da smo izgubili slobodu fizickog kretanja i da nam stalno pretila fizicka opasnost od nasih neprijatelja. Cuvaju nas strani vojnici. Cuvaju nas strani vojnici. Relativno smo bezbedni u samom manastiru, dok svaki nas izlazak u dvoriste, a kamoli na imanje predstavlja mogucu opasnost da budemo meta nekom ko bi hteo da nas ubije. Ima mnogo nacina da to ucine a da ne budu otkriveni. Narocito kad putujemo, sto svakodnevno cinimo, ili bar nekoliko puta u toku nedelje. Jednostavno, osećamo njihovu mrznju, koja cesto ide do te mere da bukvalno nasrcu na nas. Mada im nista lose nismo ucinili, oni nas mrze samo zato sto smo Srbi i zato sto i daze opstajemo na ovim

prostorima. Ali, iz istorije Crkve znamo da je ona uvek bila najjaca kad je stradala. Tako je i danas ovde kod nas. Spolja se stanje mnogo izmenilo, ostali smo bez naseg pravoslavnog naroda, bez nasih vernika, potpuno usamljeni u zidinama manastira, a sa druge strane, duhovno se nista nije promenilo. Potpuno ista poslusanja, potpuno isti nacin zivota se i dalje vodi u nasem manastiru. Zato prvo treba da zablago darimo Bogu, a isto tako i Svetom Kralju cije su mosti ovde uvek bile prisutne. Kao sto Sunce u materijalnom smislu daje ljudima svetlost i toplotu, zagreva Zemlju i ljude koji zive na njoj, tako i Sveti Kralj u duhovnom smislu svetli nama koji smo ovde i duhovno nas greje iznutra. To je blagodat koju stalno osecamo, kao i njegovo zivo prisustvo cak i u najmanjim sitnicama u nasem svakodnevnom zivotu i po tome smo u prednosti u odnosu na druge koji imaju slobodu spolja, ali nemaju mir koji se moze osetiti ovde. Zbog toga je u manastir najvise mladih doslo od pocetka rata do danas. To su nam najbolji monasi, od Svetog Kralja izabrani da mu sluze ovde u njegovoj svetoj obitelji.

Kakvi su Vam kontakti sa predstavnicima medjunarodne zajednice?

- Od prvog dana smo shvatili da jedino medjunarodna zajednica, KFOR na prvom mestu, vojska koja nas stiti i okružuje, onda UNMIK i mnoge nevladine organizacije, mogu da nam pomognu u ovoj situaciji, jer su prakticno sve svanice institucije Republike Srbije morale da napuste teritoriju Kosova i Metohije i od njih direktno nismo dalje mogli ocekivati pomoc. Nije bilo razloga da ne prihvatimo saradnju sa medjunarodnom zajednicom, jer su se od pocetka postavili, ne kao okupatori nego kao ljudi koji hoce da nam pomognu. Oni sami kazu da su tu najvise radi onih koji su ugrozeni, koji su manjinski u odnosu na drugo stanovnistvo u ovom kraju, a konkretno to je slucaj sa nama. Mi smo u potpunosti ugrozeni sto se tice bezbednosti i uskracena su nam sva ljudska prava.

Da li lokalne albanske vlasti pokusavaju da Vam pomognu i da Vam se približe?

- Lokalni Albanci i lokalne vlasti u Decanima od pocetka potpuno ignorisu manastir i nase postojanje. Ne samo nas, nego i sav nas narod. Mnogi Srbi su proterani. Oni koji su ostali bili su oteti, muceni, ubijeni, tako da niko od srpskog zivlja nije mogao da ostane u Decanima i okolini, kao ni u ostalim gradovima Metohije. Ne samo ljudi, vec nista sto je srpsko. Nikakvi simboli, spomenici sa nazivima na srpskom jeziku, jer oni su hteli da zatru svaki nastrag. Cak su i nadgrobne spomenike rusili, grobove skrnavili. Sa druge strane, nama u neku ruku koristi to sto lokalne vlasti ne zelee saradnju, jer na taj nacin imamo dragoceni mir, itekako potreban u nasem monaskom zivotu. Obican narod prakticno ne sme da napravi korak i da nam se u bilo kom pogledu približi, plaseci se njihove osvete. da su bili, mozda lukaviji, da su se pred medjunarodnom zajednicom i celim svetom pokazivali kao demokrate i kao oni koji zelee da zastite i prihvate manjinske zajednice u ovom gradu i okolini, da su pokusali da nas obaspu paznjom, „ljubavljaju“, posetama, oni bi nas na taj nacin potpuno ugasili i proterali iz ovih krajeva.

Kako komentarisete zahteve kosovskih Albanaca da im se vrate Visoki Decani za koje, kao i za Bogorodicu Ljevisku i Svete Arhangele, tvrde da su navodno deo njihove istorijske i kulturne bastine?

- Oni su sve podredili ostvarenju svog cilja, a to je nezavisnost Kosova. Cak su poceli i istoriju da prekravaju i da je pisu bez ikakvih istorijskih i materijalnih dokaza. Tako su za Decane rekli da je tu postojao njihov hram, koji je podiglo pleme Gasi, ali su dosli Srbi osvajaci, sve to porusili, sve proterali, a Albance pokrstili u pravoslavnu veru, dali im srpska imena i onda sebi sagradili hram, oslikali ga i sve ostalo... Takvu istoriju oni pisu i plasiraju u svet. Nazalost, kod mnogih to prolazi, narocito kod onih koji nisu upoznati sa stvarnoscu Kosova i Metohije.

Manastiri Visoki Decani i Pecka Patrijarsija nasli su se prole godine na listi 100 najugrozenijih spomenika kulture na svetu. Koliko to moze da pomogne da prava istina prodre u svet?

- Mislim da su odgovorni ljudi iz UNESCO-a i svi oni koji se bave pitanjem Balkana upoznati sa stvarnoscu i da sve te price koje Albanci izmisljaju ne mogu imati dugi vek. „U lazi su kratke noge“, tako da se i ta njihova istorija ne moze odrzati. Ali, opet, ne smemo zanemariti njihove izmisljotine koje, ipak, mogu doneti po nas negativne posledice. Moramo biti aktivni i pokazati nasu duhovnost, kulturu i istoriju. Monasi koji ovde zive su na prvom mestu ti koji svojim zivotom i gostoprimstvom ukazanom svima, koji ovde dolaze, pokazuju ko smo mi kao narod, sta smo nekada bili, a istovremeno da smo to u sustini i danas. Da je ovaj manastir samospomenik, on ne bi imao toliko znacaja i duhovne sile. Ali, posto je to zivi manastir sa istim duhovnim sadrzajem koji je nekada imao, to ima sasvim drugu dimenziju, i sve ono sto Albanci pokusavaju da predstave svetu pada u vodu pred onim sto im mi iznosimo kao istinu i cinjenice.

Da li manastir sada ima i diplomatsku misiju, imajući u vidu broj ljudi iz UNMIK-a, KFOR-a i raznih delegacija koje dolaze u Visoke Decane?

- To je nesto sto dolazi samo po sebi, mada to nije nas primarni cilj. Imamo monahe koji ne samo govore strane jezike, nego su i sposobni da predstave medjunarodnoj zajednici nasu stvarnost, kako nase Crkve tako i naroda koji je ovde ziveo i koji je silom prilika odavde oteran. Mi ne zelimo, niti prihvatamo da budemo predstavnici Srba u ovdasnjim institucijama bilo politickim, milo medjunarodnim ili lokalnim. Smatramo da oni ne mogu sa nama da popune prazninu koja postoji isled proterivanja srpskog naroda. Mi hocemo da se borimo za svoj narod i da zastupamo njegove interese, jer smo za to dužni. Ali, oni moraju da shvate da moraju da vrate Srbe, a ne da monasi budu ti koji ce predstavljati, u politickom smislu, svoj narod.

U manastirskom dvoristu se nalazi grob Save Decanca, episkopa zickog, koji se kao covek Crkve bavio i nacionalnim radom. Njegovo svedocenje na Berlinskom kongresu, gde je bio predstavnik Srba sa Kosova i Metohije, kao da je danas pisano. Da li se na Kosovu i Metohiji istorija neprekidno ponavlja?

Takva situacija se sama namece. Kad ostanemo bez mogucnosti da se nasa drzljva brine o nama i da uopste bude prisutna na ovim prostorima, onda Crkva neminovno uzima i kormilo drzave u svoje ruke i na taj nacin upravlja „brodom“ da se ne bi doziveo potpuni brodolom. Da na potpuno ne nestane sa ovog podrucja. Tako se desilo i u nase vreme, da je vladika Artemije bio prinudjen da uzme kormilo u svoje ruke. Pored toga sto vodi Crkvu, on je morao da preuzme neke duznosti kojima je, inace, drzava bila pozvana da se bavi.

Sa iskustvom uloge Crkve na Kosovu i Metohiji kako Vama izgleda rasprava koja se sada u ostatku Srbije vodi oko mesta i uloge Crkve u savremenom, demokratskom drustvu?

- Iskreno se plasim da, i posle promena koje su se desile u Srbiji, ni ovoga puta Crkvi nije dato pravo mesto koje treba da zauzima u nasem drustvu i zajednici. Ako je komunisticki rezim ignorisao Crkvu kao vazan faktor u zivotu srpskog naroda, bojim se fa i danas oni koji zele da Crkvu ukljuce u zivot nase drzave i naroda, to ne rade na pravi nacin, nego po nekoj svojoj pameti i nahodjenju, sto moze biti stetnije nego ono prvo. Potrebno je da nasa Crkva zauzme ono mesto koje joj pripada, a ne da nam drugi odredjuju nacin, mesto i ulogu koju mi treba da imamo u nasem narodu. Ali, ovo su sve poceci i ne treba jos davati konacan sud.

Kako ocenjujete dosadasnje angazovanje novih vlasti oko resavanja kosovsko-metohijskog problema?

- Nasa ocekivanja se nisu u potpunosti ispunila. Trebalo bi, ipak, da ljudi koji su danas na vlasti malo vise obrate paznju na nas koji smo ovde ostali. Mi smo kao ostrva u moru, i mada smo usamljeni, izolovani i udaljeni, ipak smo deo nase drzave i naseg drustva. Ljudi koji ovde zive, bratiju koji ovde predstavljaju nasu Crkvu, a i nasu drzavu, treba na neki nacin i moralno, a mozda i materijalno podrzati da mogu da opstanu. Ovde su nasi koreni, nasa istorija, kultura i sve ono sto prakticno cini nas srpski narod. Ne smemo se toga lako odreci. Moramo pokazati medjunarodnoj zajednici i celom svetu da nam je stalo do kosova i do Metohije. Ne samo na recima, nego i na delu.

Koliko se stanje u Pokrajini posle opstih kosovskih izbora promenilo i da li ce svetinje moci da opstanu pod ovako teskim uslovima i ako ne dodje do masovnijeg povratka prognanih Srba?

- Situacija se posle izbora nije znatno promenila. Bar se u zivotu to ne oseca. O samom povratku mnogo se prica, ali se malo toga vidi. Pribojavam se da narod polako gubi strpljenje, nadu i zelju da se vrati natrag, pa bi trebalo vise odlucnosti po tom pitanju, kako kod medjunarodne zajednice, tako i kod nase drzave. Na prvom mestu, treba pomoci one koji su ostali na Kosovu. Sto se tice svetinja, one ce ostati, jer ne zavisimo toliko od naroda, koliko od samih sebe. Ako budemo duhovno jaki i ako budemo ziveli pravim monaskim zivotom, onda ce nasi manastiri opstati. Imamo primer manastira Svete Katarine na Sinaju, kako opstaje godinama u pustinji, prakticno u okruzenju gde nema pravoslavnih. Ne bih voleo da to bude slucaj i sa nasim svetinjama ovde, ali ako jedno vreme budemo cak i prinudjeni da tako zivimo, nadam se da cemo uz Boziju pomoc i na taj nacin opstati.

Jelena Tasic

Iguman Teodosije (1963)

rodod je iz Cacka. „Ziveo sam u okolini Uzica, u selu Gorjane. Posle završene srednje škole, osetio sam poziv za monastvom, istovremeno sa zeljom da upisem i Bogoslovski fakultet. Ta zelja mi se, posle dosta napora, ostvarila 1983. godine. Nakon tri godine provedene na studijama, odlucio sam da odem u manastir Crnu Reku, iz koga sam nastavio dalje da studiram. Sa izborom igumana crnoreckog, naseg oca Artemija, za vladiku rasko-prizrenskog 1991. godine, krenuo sam sa njim iz Crne Reke i osam meseci proveo kao djakon u Prizrenu, da bi, zatim, sa 28 godina starosti, dosta mlad i neiskusn, primio na upravu manastir Visoki Decani. I evo, vec je 10 godina otkako sam ovde sa svojom bratijom, u obitelji Svetog Kralja Stefana Decanskog, i nadam se da cu ovde i završiti svoj monaski podvig" , kaze iguman decanski, otac Teodosije.
